

STATUT
POLSKIEGO STOWARZYSZENIA KULTURALNEGO
im. JÓZEFA BEMA NA WĘGRZECH

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Józefa Bema na Węgrzech prowadzi działalność na całym terytorium Węgier, dba o pielęgnowanie języka polskiego i tradycji Polaków osiedlonych na Węgrzech, dba o rozwój ich życia kulturalnego, reprezentuje ich interesy zbiorowe oraz kultywuje odwieczną przyjaźń polsko-węgierską.

Rozdział I.

Nazwa, siedziba i status prawny stowarzyszenia

§ 1. Nazwa Stowarzyszenia: Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület, Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Józefa Bema na Węgrzech (zwane dalej: „Stowarzyszeniem”)

Nazwa skrócona:
Bem József Kulturális Egyesület
PSK im. Józefa Bema

§ 2. Siedziba Stowarzyszenia:
1051 Budapest, Nádor u. 34. II. 1.

§ 3. Pieczęć Stowarzyszenia:
W kształcie koła, na białym tle polski i węgierski napis: Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület, Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Józefa Bema.

§ 4. Sztandar Stowarzyszenia:
Na białym tle złoty napis w języku polskim o brzmieniu: Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Józefa Bema na Węgrzech, na odwrotnej stronie na czerwonym tle srebrny orzeł w koronie.

§ 5. Strona internetowa i adres elektroniczny stowarzyszenia: www.bem.hu,
bem@bem.hu

Ze względu na dużą liczbę członków stowarzyszenia, w przypadkach gdy niniejszy statut zastrzega formę pisemną, korespondencja prowadzona elektronicznie oraz obwieszczenia elektroniczne uznane będą za podjęte w formie pisemnej, z wyjątkiem sytuacji gdy statut zastrzega dla przekazania wiadomości drogę pocztową (np. w przypadku wezwania, postępowania w sprawie wykluczenia członka). Przesyłkę pocztową należy uznać za doręczoną także wtedy gdy przesyłki nie doręczono z takich

przyczyn jak „adresat jej nie odebrał”, czy „adresat jest nieznany” lub adresat nie zgłosi się osobiście, lub telefonicznie.

§ 6. Stowarzyszenie jest organizacją o zasięgu krajowym. Na terenach poza Budapesztem działają Oddziały Stowarzyszenia współpracujące z organami (władzami) Stowarzyszenia.

- a) Na czele Oddziału stoi kierownictwo.
- b) Pod względem statusu prawnego Oddziały mogą też posiadać osobowość prawną.

§ 7. Stowarzyszenie jest organizacją posiadającą osobowość prawną.

§ 8. Stowarzyszenie nie prowadzi bezpośredniej działalności politycznej, jako organizacja nie jest zależne od jakichkolwiek partii i nie wspiera je materialnie.

§ 9. Stowarzyszenie działa na podstawie Ustawy Zasadniczej Węgier oraz postanowień ustawy CLXXV. z 2011 roku o wolności zrzeszania się, o funkcjonowaniu organizacji pozarządowych oraz ich wspieraniu, a także na podstawie innych, stosownych przepisów prawnych.

Rozdział II.

Cele i zadania Stowarzyszenia

§ 10. Cele Stowarzyszenia:

1. Integracja Polaków osiedlonych na Węgrzech oraz Węgrów sympatyzujących z narodem polskim.
2. Dbanie o czystość i piękno języka polskiego.
3. Pielęgnowanie i rozwijanie kultury polskiej.
4. Zaszczepianie w młodszych pokoleniach zainteresowania ojczyzną przodków.
5. Reprezentowanie zbiorowych interesów Polaków osiedlonych na Węgrzech.
6. Pielęgnowanie i pogłębianie przyjaźni między narodem węgierskim i polskim.

§ 11. Zadania Stowarzyszenia:

Nauczanie języka polskiego, pośrednictwo i pomoc w organizowaniu wyjazdów dzieci i młodzieży na kursy języka polskiego do Polski oraz na wyższe studia, obozy krajoznawcze i kolonie letnie.

1. Popularyzacja polskiej literatury, prasy i sztuki filmowej.
2. Prowadzenie biblioteki, klubu czytelnika i innych klubów.
3. Organizowanie wykładów, spotkań, wystaw z udziałem polskich pisarzy, poetów, artystów, naukowców.

4. Organizowanie obchodów polskich świąt narodowych, tradycyjnych oraz rocznic.
  5. Prowadzenie zajęć świetlicowych dla dzieci, nauczanie języka polskiego, wierszy, pieśni.
  6. Organizowanie dla młodzieży i seniorów spotkań i wycieczek połączonych z programem kulturalnym.
  7. Pielęgnowanie tradycji polskiego harcerstwa.
  8. Dbanie o polskie miejsca pamięci i groby znajdujące się na terenie Węgier.
  9. Upamiętnianie miejsc działalności Polaków na Węgrzech o znaczeniu historycznym.
  10. Opracowywanie wydawnictw w języku polskim; wydawanie czasopisma ukazującego życie Stowarzyszenia oraz węgierskiej Polonii.
  11. Współpraca ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska i z innymi polskimi organizacjami wspierającymi z kraju macierzystego (Sejm i Senat) oraz z innymi organizacjami polonijnymi na świecie. Nawiązywanie i pielęgnowanie kontaktów partnerskich pomiędzy miastami polskimi i węgierskimi. Współpraca z węgierskimi organami państwowymi i samorządowymi.
  12. Odwiedzanie chorych rodaków i udzielanie w miarę możliwości pomocy materialnej dla najbardziej potrzebujących.
  13. Zgłaszanie kandydatów na radnych i burmistrzów w wyborach do samorządów lokalnych oraz samorządów mniejszości narodowych zgodnie ze stosownymi przepisami prawnymi.
  14. W rozumieniu przepisów o wolności zrzeszania się oraz o funkcjonowaniu i wspieraniu organizacji pozarządowych, Stowarzyszenie bierze udział w egzekwowaniu praw indywidualnych i zbiorowych mniejszości polskiej żyjącej na Węgrzech, w szczególności współuczestniczy w zbieraniu i pielęgnowaniu pamiątek twórczości umysłowej, architektonicznej i przedmiotów zabytkowych wspólnoty polskiej, w ochronie jej tradycji, kultury, historii, języka oraz w opracowaniu i udostępnianiu danych naukowych.
  15. Współpracuje z samorządami mniejszości polskiej na Węgrzech na rzecz zachowania tradycji, dziedzictwa umysłowego i religijnego wspólnoty polskiej, na rzecz ochrony dziedzictwa architektonicznego i zabytkowych przedmiotów mniejszości polskiej, zgodnie z postanowieniami ustawy o ochronie dziedzictwa kulturowego.
  16. Według Statutu Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. Józefa Bema na Węgrzech jest to stowarzyszenie mniejszości narodowej, chroniące i reprezentujące interesy polskiej mniejszości narodowej i Polaków żyjących na Węgrzech, prowadzące działalność pozostającą w bezpośrednim związku z autonomią kulturową mniejszości.
- § 12. Stowarzyszenie nie wyklucza, aby oprócz członków także inne osoby mogły korzystać z usług świadczonych przez Stowarzyszenie. Działalność gospodarczą Stowarzyszenie podejmuje wyłącznie na rzecz realizacji innych celów

określonych w Statucie. Dochód uzyskany w wyniku gospodarowania nie podlega podziałowi, lecz jest przeznaczany na działalność Stowarzyszenia określoną w Statucie.

Rozdział III.

Członkowie Stowarzyszenia

§ 13. Wśród członków Stowarzyszeniu wyróżnia się członków zwyczajnych i honorowych.

§ 14. Członkami zwyczajnymi mogą być pełnoletnie osoby fizyczne pochodzenia polskiego, osiedlone na Węgrzech lub urodzone tutaj oraz pełnoletnie osoby fizyczne narodowości węgierskiej, posiadające na Węgrzech stałe miejsce zamieszkania i rekomendowane przez dwóch członków stowarzyszenia, które zapoznały się ze statutem stowarzyszenia i zaakceptowały go, co potwierdzą też w pisemnej deklaracji członkowskiej oraz opłacające składkę członkowską.

§ 15. Deklarację członkowską należy wypełnić on-line na stronie www.bem.hu lub złożyć u Prezesa Stowarzyszenia, który przedłoży ją Zarządowi na kolejnym jego posiedzeniu. Zarząd zobowiązany jest podjąć decyzję w sprawie przyjęcia członka w ciągu 60 dni od otrzymania deklaracji członkowskiej.

§ 16. Postanowienie odmowne w kwestii przyjęcia w poczet członków należy uzasadnić i przekazać przesyłką pocztową, zawierającą przysługujące środki odwoławcze. Od postanowienia o odmowie przyjęcia w poczet członków kandydat może złożyć w ciągu 15 dni, od doręczenia mu postanowienia, odwołanie do Organu Przedstawicielskiego. Organ Przedstawicielski rozpatruje odwołanie podczas najbliższego posiedzenia.

§ 17. Bez względu na narodowość i miejsce zamieszkania członkiem honorowym Stowarzyszenia może zostać osoba fizyczna wspierająca działalność Stowarzyszenia, wzmacniająca jego dobre imię.

§ 18. Członek honorowy wybierany jest przez Walne Zebranie Stowarzyszenia zwykłą większością głosów.

§ 19. Zwyczajnym członkom stowarzyszenia przysługują równe prawa i ciążą na nich równe obowiązki. Prawa członka zwyczajnego:

a) uczestniczenie w działalności stowarzyszenia, w realizacji wytyczonych w statucie celów, uprawnienie do bycia odpowiednio poinformowanym, wyrażanie opinii i wniosków ustnych lub pisemnych oraz otrzymywanie odpowiedzi na nie. W przypadku pozostawania w mniejszości ze swym stanowiskiem członek ma prawo podtrzymać swe stanowisko oraz zgłosić je jako opinię odrębną;

b) formułowanie zapytań do organów i osób pełniących funkcje w stowarzyszeniu dotyczących całokształtu działalności stowarzyszenia i jego władz, realizacji projektów i wytyczonych celów, sytuacji materialno-finansowej organizacji oraz otrzymywanie merytorycznych odpowiedzi na pytania;

c) korzystanie ze świadczeń i środków stowarzyszenia na warunkach ustalonych przez stowarzyszenie;

d) zwracanie się o pomoc, o współudział stowarzyszenia w każdym przypadku gdy usprawiedliwiają to sytuacja socjalna, warunki życiowe członka;

e) przysługuje mu prawo głosu, które wykonywać może tylko osobiście, z wyjątkiem gdy statut postanawia inaczej. Ma prawo wybierać organy stowarzyszenia i być wybieranym do nich, jeżeli spełnia wymogi zawarte w niniejszym statucie oraz w innych przepisach prawnych. Sprawować funkcję w stowarzyszeniu może tylko pełnoletni członek, posiadający zdolność do czynności prawnych, niekarany i korzystający z pełni praw publicznych. Prezesem Stowarzyszenia może być wyłącznie pełnoletni członek Stowarzyszenia pochodzenia polskiego, należący do polskiej mniejszości narodowej, posiadający zdolność do czynności prawnych, niekarany i korzystający z pełni praw publicznych, posługujący się językiem polskim, na poziomie odpowiednim do godnego reprezentowania Stowarzyszenia.

§ 20. Prawa członka honorowego:

a) uczestniczy w działalności, spotkaniach i imprezach Stowarzyszenia.

b) uczestniczy z głosem doradczym w Walnym Zebraniu i posiedzeniach Organu Przedstawicielskiego.

Członkowi honorowemu przysługuje głos doradczy, przy czym nie może być wybranym na stanowisko kierownicze w stowarzyszeniu i nie posiada prawa do głosowania.

§ 21. Obowiązki zwyczajnych członków Stowarzyszenia:

1) współpraca w realizacji zadań i programów Stowarzyszenia, przestrzeganie postanowień Statutu,

2) wykonywanie postanowień Statutu i organów Stowarzyszenia,

3) systematyczne uiszczanie składek członkowskich. Kwotę rocznej składki określa Walne Zebranie. Członkowie zobowiązani są uiszczyć roczną składkę do 31 marca każdego roku przelewem na konto bankowe stowarzyszenia lub w gotówce w biurze stowarzyszenia. Wpłaty dokonane po 31 marca nie uprawniają do korzystania z ulgi dla seniorów,

4) Członek odpowiada za szkody wyrządzone stowarzyszeniu według zasad prawa cywilnego.

§ 22. Członkostwo ustaje w wyniku:

1. wystąpienia ze stowarzyszenia (rezygnacja z członkostwa),

2. wypowiedzenia,

3. wykluczenia,

4. przedawnienia,
5. rozwiązania Stowarzyszenia,
6. śmierci członka.

§ 22. (1) Składając Zarządowi pisemne oświadczenie członek może w każdym czasie wystąpić ze Stowarzyszenia. Stosunek prawny członkostwa ustaje z dniem odebrania oświadczenia o rezygnacji.

§ 22. (2). W przypadku gdy członek nie wypełnia obowiązku wpłaty rocznej składki członkowskiej pomimo wysłanego do niego pocztą elektroniczną lub pocztą wezwania, może zostać poddany sankcjom zastosowanym przez Organ Przedstawicielski w formie odebrania prawa głosu na walnych zebraniach Stowarzyszenia i pozbawienia przywilejów związanych z członkostwem. W przesyłce z wezwaniem należy wyznaczyć dodatkowo 15 dniowy termin na wykonanie obowiązku zapłaty składki członkowskiej oraz pouczyć członka o następstwach prawnych bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu. Przesyłkę pocztową z wezwaniem należy uznać za doręczoną także wtedy, gdy przesyłki nie doręczono z takich przyczyn jak „adresat jej nie odebrał” czy „adresat jest nieznan”, lub adresat nie zgłosił się osobiście lub telefonicznie.

§ 22. (3) Członek, który w sposób rażący lub notoryczny nie przestrzega, narusza swe obowiązki ustalone w Statucie lub przejawia zachowania obrażające Stowarzyszenie, może być wykluczony przez Zarząd. Z inicjatywą wykluczenia członka wystąpić może każdy członek lub organ stowarzyszenia. Członek, wobec którego wszczęto postępowanie o wykluczenie jest uprawniony do przedstawienia swojej opinii w mowie i na piśmie, do przedstawienia swych racji, może złożyć wniosek o osobiste wysłuchanie oraz zapewnić sobie przedstawiciela. W postępowaniu o wykluczenie członka zawiadomienia należy dokonywać w drodze przesyłek pocztowych.

Postanowienie o wykluczeniu należy sporządzić w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem. Uzasadnienie zawierać powinno fakty i dowody stanowiące podstawę wykluczenia oraz pouczenie o możliwościach odwoławczych. Powiadomienie członka o postanowieniu wykluczającym go odbyć się powinno drogą przesyłki pocztowej. Od postanowienia wykluczenia istnieje możliwość złożenia odwołania do Organu Przedstawicielskiego w ciągu 15 dni od doręczenia postanowienia. Organ Przedstawicielski rozpatruje odwołanie na najbliższym posiedzeniu.

Osoba skreślona wcześniej z listy członków może wystąpić o powtórne jej przyjęcie. Decyzję podejmuje Organ Przedstawicielski.

Na trzy miesiące przed zwołaniem Walnego Zebrania sprawozdawczo-wyborczego, wprowadzone zostaje moratorium zakazujące przyjmowania nowych członków w okresie przedwyborczym. Kandydata na członka należy o tym poinformować oraz Zarząd Stowarzyszenia ma obowiązek po odbytych zebraniach, zgodnie z niniejszym Statutem rozpatrzyć wniosek kandydata.

Rozdział IV.

Organy Stowarzyszenia

§ 23. Organami stowarzyszenia są: Walne Zebranie, Organ Przedstawicielski, Zarząd, Prezydium (Zarządu) oraz Komisja Rewizyjna. Organy stowarzyszenia działają w poszanowaniu zasad demokratycznej samorządności, jawności, solidarności oraz równości.

Członkiem Organu Przedstawicielskiego, Zarządu, Prezydium i Komisji Rewizyjnej – przy czym zakres zadań i właściwości Komisji Rewizyjnej jest identyczny jak wymienionej w przepisach prawnych komisji nadzorczej – zostać może,

- a) pełnoletnia osoba fizyczna posiadająca zdolność do czynności prawnych, oraz
- b) niekarana i korzystająca z pełni praw publicznych,
- c) oraz spełniająca wymogi sformułowane w V rozdziale statutu, dotyczące konfliktu interesów.

Kandydaci mający sprawować funkcje w stowarzyszeniu zgłaszani są przez Organ Przedstawicielski oraz Walne Zebranie, a następnie wybierani są przez Walne Zebranie w głosowaniu tajnym, zwykłą większością głosów.

Walne Zebranie

§ 24. Głównym organem stowarzyszenia jest Walne Zebranie, w którego skład wchodzi wszyscy członkowie stowarzyszenia. Posiedzenia Walnego Zebrania są jawne, przy czym jawność może ulec ograniczeniu w przypadkach określonych przez przepisy prawne.

Do wyłącznej kompetencji Walnego Zebrania należą:

- a) ustanowienie Statutu Stowarzyszenia oraz uchwalanie jego zmian;
- b) zatwierdzenie rocznego budżetu, sprawozdania finansowego z poprzedniego roku oraz związanych z nim załączników;
- c) zatwierdzenie rocznego sprawozdania Organu Przedstawicielskiego, Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- d) podjęcie uchwały o połączeniu się Stowarzyszenia z innym stowarzyszeniem, o podziale lub (jego) rozwiązaniu się;
- e) wybór Prezesa Stowarzyszenia oraz członków Zarządu, Organu Przedstawicielskiego i Komisji Rewizyjnej.
- f) ustalenie kwoty składki członkowskiej,
- g) określenie rocznego programu działalności Stowarzyszenia,
- h) podejmowanie decyzji w sprawach, które statut lub przepisy prawne przekazują do wyłącznej właściwości Walnego Zebrania.

§ 25. Walne Zebranie zwoływane jest w razie potrzeby, ale przynajmniej raz do roku. Coroczne zwyczajne walne zebranie Stowarzyszenia odbyć się powinno do 30 czerwca każdego roku.

§ 26. Nadzwyczajne Walne Zebranie należy zwołać gdy:

- Zarząd, Prezydium lub ponad połowa Organu Przedstawicielskiego podając przyczyny i cel uzna to za konieczne,
- Komisja Rewizyjna podając przyczyny i cel uzna to za konieczne,
- przynajmniej 51 członków stowarzyszenia wystąpi z taką inicjatywą na piśmie – podając jednocześnie przyczyny i cele,
- sąd tak zarządzi.

Coroczne zwyczajne oraz nadzwyczajne Walne Zebrania zwoływane są przez Zarząd Stowarzyszenia. Zaproszenie powinno zawierać miejsce, termin oraz punkty porządku dziennego walnego zebrania. Zaproszenie na obrady walnego zebrania wraz z załącznikami zarząd obwieszcza na stronie internetowej stowarzyszenia oraz poprzez wywieszenie w siedzibie stowarzyszenia conajmniej 15 dni przed terminem walnego zebrania. Zaproszenie może być ponadto wysłane członkom również w formie elektronicznej.

§ 27. W ciągu 5 dni od obwieszczenia zaproszenia na obrady walnego zebrania ponad połowa organu przedstawicielskiego lub $\frac{1}{4}$ (jedna czwarta) członków stowarzyszenia oraz Komisja Rewizyjna mogą wystąpić na piśmie do Zarządu z wnioskiem o uzupełnienie porządku dziennego Walnego Zebrania wraz z jego uzasadnieniem.

O uzupełnieniu porządku dziennego decyzję podejmuje Zarząd. Jeżeli Zarząd odrzuci wniosek o uzupełnienie lub nie podejmie decyzji, Walne Zebranie może odrębnie postanowić o uzupełnieniu porządku dziennego, przed podjęciem uchwały zatwierdzającej całość porządku dziennego.

§ 28. Obrady Walnego Zebrania prowadzone są przez prezesa Stowarzyszenia, a w razie niemożności wykonywania przez niego funkcji przez osobę wybraną przez walne zebranie. Z obrad Walnego Zebrania należy sporządzić protokół. Osobę spisującą protokół, dwie osoby zatwierdzające protokół oraz osoby liczące głosy wybiera walne zebranie.

§ 29. Walne Zebranie posiada zdolność do podejmowania uchwał gdy obecnych jest na nim ponad połowa zwyczajnych członków. Jeżeli Walne Zebranie nie posiada zdolności do podejmowania uchwał, należy je powtórzyć z zachowaniem przerwy od 6 do 15 dni, po pierwotnie wyznaczonym terminie. Powtórzone Walne Zebranie jest zdolne do podejmowania uchwał w przedmiocie pierwotnych punktów porządku dziennego niezależnie od liczby obecnych członków pod warunkiem, że w pierwotnym zaproszeniu na obrady walnego zebrania zwrócono uwagę członków na ten skutek prawny.

§ 30. Walne zebranie podejmuje decyzje wyłącznie na podstawie głosów członków zwyczajnych. Uchwały Walnego Zebrania podejmowane są zwykłą większością głosów obecnych na posiedzeniu członków lub zarejestrowanych i uwiarygodnionych członków biorących udział w zebraniu drogą elektroniczną, w głosowaniu jawnym. Głosowanie tajne odbywa się w sprawach, w których statut lub przepisy prawne zastrzegają obowiązek głosowania tajnego. W przypadku równej liczby głosów należy powtórzyć głosowanie, a gdy ilość głosów „za” i „przeciw” ponownie będzie jednakowa wniosek należy uznać za odrzucony.

Zmiana statutu stowarzyszenia wymaga uchwalenia przez conajmniej 2/3 (dwie trzecie) obecnych na walnym zebraniu członków.

Modyfikacja celów stowarzyszenia oraz podjęcie decyzji o rozwiązaniu stowarzyszenia wymaga uchwalenia przez conajmniej 3/4 (trzy czwarte) członków posiadających głos.

§ 31. Uchwały Walnego Zebrania ewidencjonowane są przez sekretarza w rejestrze uchwał, w którym należy podać treść uchwał, termin uchwalenia, okres obowiązywania, w taki sposób, by dało się – z wyjątkiem głosowań tajnych – ustalić osobę głosującego oraz proporcję głosów za i przeciw. Uchwały mogą zawierać pouczenie o możliwościach ich zaskarżenia.

§ 32. Uchwały Walnego Zebrania publikowane są przez Prezesa w ciągu 15 dni od ich uchwalenia poprzez ich wywieszenie w siedzibie Stowarzyszenia oraz zamieszczenie na stronie internetowej stowarzyszenia.

§ 33. Do dokumentów powstałych w związku z działalnością Stowarzyszenia każdy ma prawo wglądu w siedzibie stowarzyszenia, w uprzednio uzgodnionym terminie. Wniosek o wgląd do dokumentów należy złożyć na piśmie do Prezesa. Prezes zobowiązany jest umożliwić wgląd w ciągu 15 dni od odbioru pisemnego wniosku.

§ 34. O trybie i zasadach działania Stowarzyszenia, o możliwościach korzystania z jego świadczeń, o publikacjach sprawozdań Stowarzyszenie informuje forum publiczne na swej stronie internetowej oraz w swych wydawnictwach okresowych.

Organ Przedstawicielski

§ 35. Liczba członków Organu Przedstawicielskiego wynosi 8 osób. W skład organu przedstawicielskiego wchodzi:

a) osoby reprezentujące zarząd: Prezes, Wiceprezes i Sekretarz Stowarzyszenia lub osoby delegowane przez nich spośród członków zarządu, celem zastępstwa w przypadku niemożności wykonywania funkcji.

b) 5 członków organu przedstawicielskiego wybranych przez Walne Zebranie spośród członków, w głosowaniu tajnym, zwykłą większością głosów.

§ 36. Organ Przedstawicielski wybierany jest na okres 4 lat.

37. § Zadania Organu Przedstawicielskiego w okresie pomiędzy Walnymi Zebraniem:
1. kontrola wykonania programu działalności Stowarzyszenia oraz uchwał Walnego Zebrania.
  2. opiniowanie rocznego programu Stowarzyszenia.
  3. opiniowanie działalności Zarządu, w takich przypadkach członkowie zarządu nie mogą głosować.
  4. podejmowanie decyzji nienależących do właściwości Zarządu, ani Walnego Zebrania,
  5. rozpatrywanie odwołań od postanowień w sprawie przyjęcia członka, czy wykluczenia członka ze Stowarzyszenia. W postępowaniu odwoławczym wszczętym z tytułu odmowy przyjęcia deklaracji członkowskiej oraz wykluczenia członka ze stowarzyszenia trzej członkowie zarządu nie mogą głosować.
  6. wybór na wniosek Zarządu spośród członków stowarzyszenia – szczególnie zasłużonych na rzecz wspólnoty polskiej – własnych kandydatów do wyborów do samorządów mniejszości narodowych.
  7. wszystkie inne zadania przekazane przez statut do właściwości Organu Przedstawicielskiego.
  8. Organ Przedstawicielski przedstawia sprawozdanie ze swej działalności na zwyczajnym zebraniu walnym.
- § 38. Zarząd Stowarzyszenia zwołuje Organ Przedstawicielski w miarę potrzeby, przy czym conajmniej dwa razy do roku, najpóźniej 15 dni przed posiedzeniem organu oraz określa termin i porządek dzienny posiedzenia. Zaproszenie na posiedzenie organu przedstawicielskiego wraz z załącznikami zarząd obwieszcza poprzez ich wywieszenie w siedzibie Stowarzyszenia oraz na stronie internetowej stowarzyszenia. Zaproszenie może być ponadto wysłane członkom także w formie elektronicznej.
- § 39. Należy zwołać w ciągu 15 dni nadzwyczajne posiedzenie Organu Przedstawicielskiego, jeżeli wnioskuje o to – podając przyczynę i cel – Zarząd, ponad połowa członków Organu Przedstawicielskiego lub Komisja Rewizyjna.
- § 40. Posiedzenia Organu Przedstawicielskiego są jawne, przy czym jawność może ulec ograniczeniu w przypadkach określonych przez przepisy prawne.
- § 41. Organ Przedstawicielski posiada zdolność do podejmowania uchwał jeżeli ponad połowa jego członków jest obecna na posiedzeniu organu.
- § 42. Uchwały Organu Przedstawicielskiego podejmowane są zwykłą większością głosów obecnych na posiedzeniu członków, w głosowaniu jawnym. W przypadku równej liczby głosów należy powtórzyć głosowanie, a gdy ilość głosów „za” i „przeciw” ponownie będzie jednakowa wniosek należy uznać za odrzucony.
- § 43. W kwestiach nieuregulowanych powyżej do posiedzeń Organu Przedstawicielskiego znajdują zastosowanie reguły dotyczące Walnego Zebrania.

Zarząd Stowarzyszenia

§ 44. W skład członków Zarządu wchodzi:

- a) Prezes stowarzyszenia,
- b) 5 osób wybranych przez walne zebranie,
- c) 2 osoby mianowane przez prezesa, które powinny być członkami stowarzyszenia oraz spełniać wymogi określone w § 23. statutu. Prezes zobowiązany jest mianować dwie osoby zarządu w terminie 7 dni od daty wyboru prezesa.

Kadencja Zarządu trwa cztery lata.

W przypadku przedwczesnego ustania mandatu prezesa jego zadania do czasu następnego walnego zebrania wykonuje w pełnym zakresie wiceprezes.

W przypadku przedwczesnego ustania mandatu członka wybranego do zarządu, do czasu następnego walnego zebrania zarząd deleguje w ciągu 5 dni nowego członka zarządu spośród osób, które podczas ostatnich wyborów otrzymały największą liczbę głosów, a nie weszły w skład zarządu. Delegowanie odbywa się według kolejności wynikającej z uzyskanej liczby głosów.

W przypadku przedwczesnego ustania mandatu członka zarządu mianowanego przez prezesa, w ciągu 7 dni prezes zobowiązany jest mianować nowego członka zarządu.

§ 45. Zarząd wybiera spośród swoich członków Wiceprezesa oraz Sekretarza w głosowaniu tajnym, zaś osoby odpowiedzialne za poszczególne dziedziny spraw kultury, młodzieży itp. głosowaniem jawnym.

§ 46. Zarząd obwieszcza swoje ukonstytuowanie się, wszelkie uchwały i inne decyzje w terminie siedmiu dni.

§ 47. Do kompetencji Zarządu należą:

1. wykonywanie programu Stowarzyszenia oraz uchwał Walnego Zebrania i Organu Przedstawicielskiego,
2. gospodarowanie majątkiem Stowarzyszenia,
3. zwoływanie Walnego Zebrania i posiedzeń Organu Przedstawicielskiego.
4. sporządzenie planów finansowych,
5. zorganizowanie i prowadzenie działalności administracyjno-biurowej,
6. podejmowanie postanowień o przyjęciu w poczet członków oraz ustaniu członkostwa,
7. składanie wniosków o nadanie tytułu członka honorowego,
8. tworzenie doraźnych komisji (redakcyjnej, historycznej itp.) dla jednorazowych zadań, działających pod kierownictwem Zarządu, za zgodą Organu Przedstawicielskiego.

§ 48. Miesiąc przed terminem Walnego Zebrania wyborczego Zarząd zwołuje posiedzenie Organu Przedstawicielskiego i wspólnie sporządzają listę proponowanych kandydatów na członków Organu Przedstawicielskiego, Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz na Prezesa Stowarzyszenia.

§ 49. Wszelkie kwestie, które Zarząd zamierza przedłożyć walnemu zebraniu, przedstawia uprzednio Organowi Przedstawicielskiemu i omawia z nim.

§ 50. Prezes zobowiązany jest zwołać posiedzenie Zarządu raz w miesiącu lub w razie potrzeby oraz na wniosek conajmniej 1/3 (jednej trzeciej) członków zarządu. We wniosku należy określić termin i porządek dzienny posiedzenia. Prezes dokonuje zwołań w formie pisemnej, conajmniej 5 dni przed terminem posiedzenia.

§ 51. Zarząd posiada zdolność do podejmowania uchwał gdy na posiedzeniu obecnych jest ponad połowa członków zarządu.

§ 52. Postanowienia Zarządu podejmowane są zwykłą większością głosów obecnych na posiedzeniu członków, w głosowaniu jawnym, z wyjątkiem gdy statut lub przepisy prawne zarządzają przeprowadzenie głosowania tajnego. W przypadku równej liczby głosów należy powtórzyć głosowanie, a gdy ilość głosów „za” i „przeciw” ponownie będzie równa wniosek należy uznać za odrzucony.

§ 53. W terminie 30 dni po ukonstytuowaniu się zarządu tworzy on regulamin organizacyjny i działalności oraz inne regulaminy konieczne do prowadzenia działalności, które publikuje na stronie internetowej stowarzyszenia. Regulaminy nie mogą pozostawać w sprzeczności ze statutem i przepisami prawnymi.

§ 54. Posiedzenia Zarządu są jawne, przy czym jawność może ulec ograniczeniu w przypadkach określonych przez przepisy prawne.

Prezydium

§ 55. Członkami Prezydium są: Prezes, Wiceprezes oraz Sekretarz.

§ 56. Prezes wybierany jest przez Walne Zebranie w głosowaniu tajnym. Wiceprezesa oraz Sekretarza wybiera Zarząd spośród swoich członków w głosowaniu tajnym. Kadencja Prezydium trwa cztery lata.

§ 57. Prezes kieruje działalnością Prezydium i Zarządu, czuwa nad wykonaniem uchwał Walnego Zebrania, Organu Przedstawicielskiego oraz Zarządu.

§ 58. Zadaniem Prezydium jest przestrzegać oraz egzekwować przestrzeganie Statutu w pracach Stowarzyszenia.

§ 59. Prezes reprezentuje Stowarzyszenie, on też pełni funkcję pracodawcy w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy w stosunku do osób zatrudnionych w stowarzyszeniu. Członek zarządu może reprezentować Stowarzyszenie w określonych sprawach po uprzednim uzgodnieniu z Prezesem i na podstawie pisemnego upoważnienia.

§ 60. Zadania Prezesa – w razie stałej niemożności ich pełnienia – wykonuje w pełnym zakresie Wiceprezes.

§ 61. Sekretarz nadzoruje działalność biura Stowarzyszenia, kieruje pracami administracyjnymi i ponosi odpowiedzialność za prowadzenie protokołów posiedzeń walnego zebrania, organu przedstawicielskiego i zarządu, za prowadzenie Rejestru Uchwał, oraz za publikację uchwał.

§ 62. Posiedzenia Prezydium Prezes zwołuje w miarę potrzeby. Zaproszenie na posiedzenie Prezydium, zawierające miejsc, czas i punkty porządku dziennego należy ogłosić conajmniej 5 dni przed terminem posiedzenia. Posiedzenie posiada zdolność do podejmowania uchwał gdy obecna jest na nim ponad połowa członków Prezydium. Postanowienia Prezydium podejmowane są zwykłą większością głosów obecnych na posiedzeniu członków, w głosowaniu jawnym. Posiedzenia Prezydium są jawne, przy czym jawność może ulec ograniczeniu w przypadkach określonych przez przepisy prawne.

Komisja Rewizyjna

§ 63. Członkiem Komisji Rewizyjnej może zostać pełnoletni członek, posiadający zdolność do czynności prawnych, niekarany, korzystający z pełni praw publicznych. Komisja Rewizyjna składa się z trzech członków, wybieranych w tajnym głosowaniu przez Walne Zebranie spośród członków Stowarzyszenia. Kadencja członków Komisji trwa cztery lata. Do Komisji Rewizyjnej nie mogą zostać wybrani członkowie Zarządu oraz Organu Przedstawicielskiego. Członkowie Komisji wybierają spośród siebie Prezesa Komisji Rewizyjnej. Komisja Rewizyjna sama ustala porządek swoich obrad.

§ 64. Posiedzenia Komisji Rewizyjnej zwołuje conajmniej dwa razy do roku prezes Komisji Rewizyjnej. Zaproszenie na posiedzenie Komisji Rewizyjnej, zawierające miejsce, czas i punkty porządku dziennego należy ogłosić conajmniej 7 & dni przed terminem posiedzenia. Posiedzenia Komisji Rewizyjnej są jawne, przy czym jawność może ulec ograniczeniu w przypadkach określonych przez przepisy prawne.

Komisja Rewizyjna posiada zdolność do podejmowania uchwał gdy na jej posiedzeniu obecni są wszyscy członkowie. Postanowienia Komisji Rewizyjnej podejmowane są zwykłą większością głosów obecnych na posiedzeniu członków, w głosowaniu jawnym.

§ 65. Komisja Rewizyjna kontroluje czy Stowarzyszenie działa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, ze Statutem i regulaminami wewnętrznymi. W ramach kontroli może się zwrócić do osób pełniących funkcje kierownicze o złożenie raportu, może też zwrócić się do któregośkolwiek pracownika Stowarzyszenia o

udzielenie informacji lub wyjaśnienia, posiada prawo wglądu do wszystkich dokumentów Stowarzyszenia oraz prawo ich badania.

§ 66. Do właściwości Komisji Rewizyjnej należy:

1. kwartalne dokonywanie kontroli statutowej działalności finansowej i gospodarczej Stowarzyszenia.
2. kontrola stanu występującego w inwentarzu.
3. sprawdzanie wpłat na poczet składek członkowskich..
4. po każdej kontroli sporządzenie dla Zarządu protokołu oraz złożenie wniosków odnośnie koniecznych zmian, modyfikacji.
5. sporządzanie corocznych sprawozdań dla Zarządu i Walnego Zebrania.
6. kontrola działania organów stowarzyszenia, przestrzegania statutu i odnośnych przepisów prawnych oraz wykonania uchwał stowarzyszenia.

§ 67. Zgodnie ze swoimi uprawnieniami do podejmowania działań Komisja Rewizyjna ma obowiązek powiadomić Walne Zebranie lub Zarząd albo Organ Przedstawicielski oraz wystąpić z wnioskiem o ich zwołanie, gdy uzyska informację o tym, że

a) w ramach działalności Stowarzyszenia doszło do naruszenia prawa lub zdarzenia (zaniechania) rażąco naruszającego interesy Stowarzyszenia, których zaprzestanie lub przeciwdziałanie ich skutkom oraz ich ograniczenie wymaga podjęcia decyzji przez uprawniony do tego organ kierowniczy;

b) zachodzi fakt stanowiący podstawę odpowiedzialności osób sprawujących funkcje kierownicze.

§ 68. Na wniosek Komisji Rewizyjnej oraz w terminie 30 dni od złożenia przez nią wniosku należy zwołać Walne Zebranie, Zarząd lub Organ Przedstawicielski celem podjęcia działań. Po bezskutecznym upływie tego terminu także Komisja Rewizyjna będzie uprawniona do zwołania Walnego Zebrania, Zarządu lub Organu Przedstawicielskiego.

§ 69. Jeżeli uprawniony organ nie podejmie koniecznych kroków w celu przywrócenia działalności zgodnej z prawem, Komisja Rewizyjna zobowiązana będzie niezwłocznie zawiadomić o tym organ sprawujący nadzór prawny nad stowarzyszeniem.

§ 70. Każdy członek Komisji Rewizyjnej może uczestniczyć z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu i Organu Przedstawicielskiego.

Rozdział V.

Reguły dotyczące konfliktu interesów

§ 71. W toku podejmowania decyzji przez Walne Zebranie lub Zarząd, Komisję Rewizyjną i Organ Przedstawicielski nie może uczestniczyć osoba, której najbliżsi – osoby będące w jakiegokolwiek relacji – na podstawie podjętej decyzji

- a) zostaną zwolnieni z obowiązku lub odpowiedzialności, lub
- b) zyskają jakąkolwiek inną korzyść, czy w ogóle mają interes w zawarciu danej czynności prawnej.

§ 72. Nie kwalifikują się jako korzyść: świadczenie niepieniężne dostępne bez ograniczeń dla każdego oraz świadczenie odpowiadające celom statutu, udzielone członkowi stowarzyszenia z tytułu członkostwa.

§ 73. Nie może być członkiem Komisji Rewizyjnej osoba, wobec której zachodzą przesłanki wykluczające pełnienie funkcji kierowniczych, oraz osoba sprawująca funkcję kierowniczą w stowarzyszeniu lub będąca bliską osobą pełniącą funkcję kierowniczą. Nie może być prezesem lub członkiem Komisji Rewizyjnej oraz biegłym rewidentem stowarzyszenia osoba, która

- a) jest prezesem lub członkiem Walnego Zebrania, Organu Przedstawicielskiego i Zarządu (nie wliczając tutaj tych członków Walnego Zebrania, którzy nie sprawują funkcji w stowarzyszeniu),
- b) poza swoim mandatem w Stowarzyszeniu wykonuje też w nim inne czynności na podstawie umowy o pracę lub na podstawie innego stosunku prawnego, chyba że przepisy prawne postanowią inaczej,
- c) otrzymuje świadczenia odpowiadające celom statutowym Stowarzyszenia – z wyjątkiem świadczeń niepieniężnych dostępnych bez ograniczeń dla każdego oraz świadczeń odpowiadających zasadniczemu celowi statutu, udzielanych członkowi stowarzyszenia z tytułu członkostwa – , oraz
- d) jest najbliższą osobą określonych w punktach a-c) osób.

Rozdział VI.

Oddziały Stowarzyszenia

§ 74. Oddziały Stowarzyszenia są to terenowe jednostki organizacyjne działające poza Budapesztem. Oddziały Stowarzyszenia realizują zadania Stowarzyszenia wynikające ze Statutu, na podstawie samodzielnie opracowanych programów, uzgodnionych z Zarządem.

§ 75. Nazwy Oddziałów: Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Józefa Bema Oddział w „...” (miejscowość w której mieści się siedziba Oddziału).

§ 76. Zarząd Stowarzyszenia wspiera pracę Oddziałów z funduszy jakimi dysponuje.

§ 77. Szczegółowe zasady działania Oddziałów ustala Organ Przedstawicielski.

Rozdział VII.

Majątek Stowarzyszenia, gospodarowanie mieniem, prowadzenie ksiąg rachunkowych, sprawozdawczość

§ 78. Na rzecz realizacji celów statutowych Stowarzyszenie samodzielnie gospodaruje swoim majątkiem, może ustanowić fundację lub przyłączyć się do fundacji, może też być udziałowcem spółki/spółek posiadającej/cych osobowość prawną.

§ 79. Przychody Stowarzyszenia:

- a) składka członkowska
- b) przychody pochodzące z działalności gospodarczej (ze świadczonych usług);
- c) dotacje budżetowe:
  - ca) dotacje budżetowe uzyskane w drodze konkursu oraz na podstawie pojedynczych decyzji;
  - cb) dotacje budżetowe pochodzące z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i Funduszu Spójnościowego;
  - cc) dotacje pochodzące z budżetu Unii Europejskiej lub pochodzące od innego państwa, organizacji międzynarodowej;
  - cd) kwota określonej części podatku dochodowego od osób fizycznych przekazana przelewem zgodnie z dyspozycją podatnika;
- d) przychody uzyskane z rozdziałów budżetu, jako równowartość umowy o świadczenie usług publicznych;
- e) darowizny otrzymane od innych organizacji lub osób fizycznych;
- f) przychody pochodzące z działalności inwestycyjnej;
- g) inne przychody niezaliczone do punktów a-f.

Koszty, nakłady (wydatki) Stowarzyszenia:

- a) koszty bezpośrednio związane z realizacją zasadniczego celu statutowego;
- b) koszty bezpośrednio związane z działalnością gospodarczą (ze świadczeniem usług);
- c) koszty działania organów i struktur organizacji pozarządowych (włącznie z kosztami administracyjnymi i innymi ewentualnymi kosztami pośrednimi) oraz odpis amortyzacyjny wartości niematerialnych i aktywów rzeczowych wykorzystywanych do wielu czynności;
- d) inne koszty niezaliczone do punktów a-c.

§ 80. Dla zapewnienia podstaw ekonomicznych realizacji celów statutowych, Stowarzyszenie może też prowadzić działalność gospodarczą. Dla prowadzenia działalności gospodarczej w każdym przypadku konieczna jest zgoda Organu Przedstawicielskiego. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą wyłącznie na rzecz realizacji celów statutowych i w taki sposób by nie zagrażać

realizacji owych celów. Uzyskany w ramach gospodarowania wynik finansowy nie podlega podziałowi, lecz przeznaczeniu na cele i działalność Stowarzyszenia określone w Statucie.

§ 81. Stowarzyszenie prowadzi działalność inwestycyjną na podstawie własnego regulaminu inwestycyjnego. Regulamin inwestycyjny podlega uchwaleniu przez Walne Zebranie.

§ 82. Stowarzyszenie nie może emitować weksli oraz innych papierów wartościowych opiewających na wierzytelności.

§ 83. Osobom pełniącym funkcje kierownicze, sponsorom, wolontariuszom oraz ich najbliższym Stowarzyszenie nie może przyznawać świadczeń odpowiadających celom statutu, z wyjątkiem świadczeń niepieniężnych dostępnych bez ograniczeń dla każdego oraz świadczeń udzielanych członkowi stowarzyszenia z tytułu członkostwa.

§ 84. Dla rozwinięcia swej działalności gospodarczej Stowarzyszenie nie może zaciągnąć kredytu w kwocie, która zagrażałaby jego działalności. Stowarzyszenie zaciąga kredyt na podstawie regulaminu zawierania umów kredytowych, uchwalonego przez organ przedstawicielski.

§ 85. Każdy może korzystać z informacji o udzielanych przez Stowarzyszenie świadczeniach odpowiadających celom statutowym, zaś ich przyznanie Stowarzyszenie może uzależnić od przeprowadzenia konkursu na podstawie regulaminu uchwalonego przez Walne Zebranie. Przy czym konkurs nie może zawierać warunków, z których – po rozważeniu wszelkich okoliczności sprawy – ustalić można, że w konkursie już wcześniej wytyczono zwycięzcę. Tego typu konkurs przeprowadzony dla pozorów nie może być podstawą do udzielania świadczeń odpowiadających celom statutowym.

§ 86. Przychody, koszty, nakłady (wydatki) pochodzące z realizacji zasadniczego celu statutowego Stowarzyszenia oraz z prowadzonej działalności gospodarczej należy ewidencjonować odrębnie.

§ 87. Po zamknięciu ksiąg roku obrachunkowego Stowarzyszenie zobowiązane jest sporządzić sprawozdanie finansowe ze swej działalności, sytuacji majątkowej, finansowej i dochodowej wg stanu na ostatni dzień roku obrachunkowego lub na dzień ustania stowarzyszenia jako dnia bilansowego, zgodnie z przepisami prawnymi. Rok obrachunkowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym. Dzień bilansowy – z wyjątkiem przypadku rozwiązania stowarzyszenia – to 31 grudnia.

§ 88. Sprawozdanie finansowe Stowarzyszenia obejmuje:

- a) bilans (uproszczony bilans),
- b) rachunek (wykaz) zysków i strat,
- c) uzupełniające załączniki.

§ 89. Zatwierdzone przez Walne Zebranie sprawozdanie finansowe wraz z załącznikami, Stowarzyszenie zobowiązane jest złożyć do depozytu i obwieścić w terminie do ostatniego dnia piątego miesiąca następującego po dniu bilansowym danego roku obrachunkowego.

Stowarzyszenie posiada własną stronę internetową, w związku z tym sprawozdanie finansowe i obowiązkowe obwieszczenia umieszcza także na niej, zapewniając stały dostęp do opublikowanych danych. W uzgodnionym uprzednio terminie każdy ma prawo wglądu do sprawozdania Stowarzyszenia oraz może wykonać na własny koszt jego kopię.

§ 90. Za zaciągnięte zobowiązania Stowarzyszenie odpowiada swoim majątkiem. Poza opłacaniem składek członkowskich członkowie nie ponoszą swoim majątkiem odpowiedzialności za zobowiązania Stowarzyszenia.

§ 91. Zbieranie darowizn w imieniu i na rzecz Stowarzyszenia nie może prowadzić do szykanowania darczyńców i innych osób, do naruszania dóbr osobistych oraz godności człowieka. Zbieranie darowizn w imieniu i na rzecz Stowarzyszenia odbywać się może tylko na podstawie pisemnego upoważnienia Stowarzyszenia. Darowizny przekazywane na rzecz Stowarzyszenia należy ewidencjonować według wartości księgowej, a w razie jej braku, według zwyczajowo przyjętej wartości rynkowej.

Rozdział VIII.

Postanowienia końcowe

§ 92. Ustanie bytu prawnego Stowarzyszenia:

Stowarzyszenie ustaje gdy

- a) Walne Zebranie podejmie uchwałę o przekształceniu stowarzyszenia,
- b) Walne Zebranie podejmie uchwałę o rozwiązaniu stowarzyszenia,
- c) sąd postanowi o rozwiązaniu stowarzyszenia,
- d) sąd zarządzi rozwiązanie stowarzyszenia lub stwierdzi jego ustanie w wyniku wszczętego przez organ nadzoru postępowania nadzorczego,
- e) w postępowaniu wszczętym z powodu niewypłacalności stowarzyszenia sąd zarządzi jego rozwiązanie, w wyniku czego stowarzyszenie zostanie wykreślone z rejestru.

W punktach b-e. stowarzyszenie ustaje bez następcy prawnego.

W przypadku wymienionym w punkcie b. należy przeprowadzić postępowanie likwidacyjne, w przypadku punktów c-d. wszczynane jest przymusowe postępowanie likwidacyjne.

Walne Zebranie nie może podjąć uchwały o rozwiązaniu Stowarzyszenia jeśli postępowanie komornicze wszczęte wobec Stowarzyszenia nie przyniosło rezultatu lub sąd stwierdził niewypłacalność Stowarzyszenia.

§ 93. Majątek Stowarzyszenia pozostały po zaspokojeniu roszczeń wierzycieli przejdzie na rzecz Krajowego Samorządu Mniejszości Polskiej na Węgrzech.

§ 94. W sprawach nieuregulowanych w Statucie zastosowanie mają przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o wolności zrzeszania się, o funkcjonowaniu organizacji pozarządowych oraz ich wspieraniu, a także inne przepisy dotyczące gospodarowania środkami organizacji pozarządowych.

§ 95. Statut Stowarzyszenia przygotowywany jest w równoważnych sobie polskiej i węgierskiej wersji językowej. Wersją oryginalną jest wersja polska, do której należy się odwoływać w przypadku sporu.

Budapeszt, 2022.